

Bölöni Domokos

Ott is anyanyelvén élhet

Az idő munkával is eltelik... Ez RL (népiesen Erel) üzenete. Nem jön haza, mert egyelőre ez van. Harmincéves érettségi találkozó, jaj, de progresszíven tudok felejteni, hasonlítok az adózási rendhez... Minél nagyobb a fizu, annál nagyobb az adó – viszont minél inkább öregszem, annál inkább emlékszem.

Emlékeznék. A jóra... A többi mint-ha nem is lett volna, holott minden biztonnal rettenetes dolgok is történtek velünk, de hát minék felhánytorgatni. Amikor a harminckettőből már csak tizenhat diáktárs jön össze, s kiderül: olyanok sem méltatnak figyelemre, akik itt élnek, a kisvárosban, ahol jól-rosszul, de tette ki-ki a magáét...

Két tanárunk s két osztálytársunk már elment azóta. Egyiket, a lányok legszebbikét, még az érettségi évében elütötte egy autó. Apró természetű, hunyorgató tanárunk csendesen távozott, számomra legalábbis, róla egy anekdotát őrzök szeretettel, alkalomadtán majd talán papírra is teszem.

Színjátzó tanárunk futballistaként kezdte, történelmet oktatott, diákja, aki ugyancsak történelemtanár lett, egyszer „vereséget” szenvedett tőlem, egy nyílt tanórán, mikor az első padba ültettek a rögtönzés (exi, teszt) kitöltése, megírása idejére, és én bizony bosszúból, hogy hát miért pont engem, mikor

tudva van, hogy nem törcsire készülök (mégis félig-meddig egy afféle szakon kötöttem ki), hanem ircsire, hát a nagy fene ezmegaz, rakombele, puskáztam. A tanár úr „nyíltórá” szeme láttára! Jól spekuláltam, nem akarta égetni magát.

(A hátsó padban árguskodott öt vagy hat hibaleső pejdagógosz.)

Pillanat alatt lettem kész, kaptam meg a tízest, slisszoltam a helyemre, s vigyorogva néztem a barátomat, az ÉSZ-kombájnt, miként verítékez ki egy nyamvadt kilencest. Persze ő azért megdolgozott. Én a magam tízeséért nem, én csak bosszút forralva cseleztem. A tanár nem szólt érte, később sem, amikor az érettségi banketten pertu közben „elmeséltem” a sztorit. Jópofa diáklódításnak vette. De most nincs Ő sem, és Ő sem –, exszé vált tanár és (tanárrá lett) tanítványa. Elmentek, idő előtt.

Molinéro Aksi, aki egyetlenként a fiúk közül, agglégényi státusban iszik magában, boldog vagy boldogtalan nőtlenségben, azt súgja: Erel Kanadában él. Japán autókat tesz pillanatok alatt üzemképessé, kipróbálhatókká. Beül az ügyfél, Erel instant közli a legszükségesebb infókat. Ha igen. Vagy mással mondatja, esetleg mutogat – mindent értenek a japcsik, úgy el vannak szakosodva. Az egykori Erel sikeresen Leslie-re váltott...Leszli

azonban soha nem tanult meg egyetlen más nyelvet sem, viszont a zsenije, mely nem engedte a műszaki dolgokon kívül mással is törődni, bizonyára feloldotta lingvisztikus zárlatát (padtársak voltunk, esmérem, mit tudott, és mit sehogy); azóta, well, a maga sajátosan hungárnord-i makarónikumán immár probábl-i kurzívan dumál ügyfeleivel – echte kanadaiul.

Viszont írni máig sem. Már az érettségít rettegtük, s neki még mindig a mamája másolta le (a lányoktól) a házit; most talán a feleség vagy a gyerek irkál helyette üdvözetet a képeslapra.

Nem számít. Áldott környezetben virul: anyanyelvén élhet. Mire utódai elmagyartalanodnak, ő is ott leend tán, ahol majd mi is.

Rezignált üzenetét mindenesetre nagyon megjegyzem, és érteni vélek belőle egyet s mást. Mármint, hogy az idő munkával is eltelik.

Kedves Laci, sajnós, már nem telhet (jól) másképp. Ezt üzenem neked, én, aki sosem szerettem az úgynevezett dolgozást. Lám, írni is milyen lusta vagyok. De működik titkon valamiféle kényszer, ami nem enged nyugodni... Mint kósza tavaszi fuvallat, néha föltámad egy-egy emlék, és...

Egyébként itt is csak úgy telik –, bár szabadnak mondott erdélyi szülőföldeden a megátalkodott ittragadottaknak megadatott a lázadás kéje is: megveszekedett tranzit-dühöngőkké váltunk; azt hisszük, ha üvöltünk, pofázunk, jobb lesz.

Emlékezz, Laci, a meccseken is hiába kiabáltunk. Ha volt bunda, a bunda győzött. Ha nem, akkor pláne.

Itt (és most) paplanszerű óriás (mű) szőrmelék takarja, s el is fedí a demokráciát.

Maradj egészségben!

1994, 2023